

ховници, които по-край чисто религиозната си работа—изповѣдническата, будеха народното съзнание, националния духъ и изпълняваха чисто просвѣтната такава,—учеха на четмо и писмо, подготвяха монаси за свещеници и учители — даскали, които имаха наклонность и възможность и по този начинъ народността, вѣрата и писменността бѣ запазена и въ най-мрачната епоха на робството.

Монастиритѣ и метоситѣ бѣха, прочее, разсадници на просвѣтата и писменността. Отъ тѣхнитѣ келии излѣзоха Отецъ Паисий, Софроний Враченски, Иосифъ Брадати, Неофитъ Бозвели, Максимъ Райковичъ, Иларионъ Макариополски, Авксентий Велишки и др. които прѣ-